

Država članica može isključiti iz korištenja određenih posebnih nedoprinosnih novčanih davanja državljanke Unije koji su tamo došli radi traženja posla

Stranci koji dolaze u Njemačku kako bi dobili socijalnu pomoć ili čije se pravo boravka temelji samo na traženju posla isključeni su iz korištenja davanja u okviru njemačke temeljne skrbi (Grundsicherung)¹. U presudi Dano² Sud je nedavno utvrdio da je takvo isključenje zakonito u odnosu na državljane države članice koji dolaze na područje druge države članice bez namjere traženja posla.

U ovom postupku Savezni sud za socijalne sporove (Bundessozialgericht, Njemačka) traži odgovor na pitanje je li takvo isključenje zakonito i u odnosu na građane Unije koji dolaze na područje države članice domaćina radi traženja posla i koji su određeno vrijeme već radili u toj državi, pri čemu su ta davanja zajamčena državljanima države članice domaćina koji se nalaze u istom položaju.

To se pitanje postavlja u okviru spora između Jobcentera Berlin Neukölln i četiri švedska državljana: N. Alimanovic, rođene u Bosni, i njezino troje djece Sonite, Valentine i Valentina, rođene u Njemačkoj 1994., 1998. i 1999. Obitelj Alimanovic napustila je Njemačku tijekom 1999. i otišla u Švedsku te se ponovno vratila u Njemačku u mjesecu lipnju 2010. Nakon povratka Nazifa Alimanovic i njezina kći Sonita bile su zaposlene na radnim mjestima u kratkom trajanju ili su dobile ponude za rad u kraćem trajanju od jedne godine do svibnja 2011. Od tada nisu obavljale nijednu drugu profesionalnu aktivnost. Obitelj Alimanovic je nadalje u razdoblju od 1. prosinca 2011. do 31. svibnja 2012. ostvarila pravo na davanja u okviru temeljne skrbi, i to, s jedne strane, Nazifa Alimanovic i njezina kći Sonita naknadu za osnovne životne potrebe za dugotrajno nezaposlene osobe (Arbeitslosengeld II) i, s druge strane, za djecu Valentinu i Valentina socijalnu naknadu za korisnike koji nisu sposobni za rad. Nadležno tijelo (Jobcenter Berlin Neukölln) prestalo je isplaćivati naknade 2012. smatrajući da su N. Alimanovic i njezina starija kći isključene iz korištenja predmetnih davanja kao osobe koje traže zaposlenje čije se pravo boravka temelji samo na traženju zaposlenja. Slijedom toga to je tijelo također isključilo iz korištenja odnosnih davanja i drugu djecu.

U odgovoru na pitanja njemačkog suda današnjom presudom Sud presuđuje da to što se državljanima Unije čije se pravo boravka temelji samo na traženju zaposlenja odbija pravo ostvarenja određenih „posebnih nedoprinosnih novčanih davanja“³, a koja također znače „socijalnu pomoć“⁴, **nije protivno načelu jednakog postupanja**⁵.

¹ Cilj tih davanja je osiguranje osnovnih životnih potreba.

² Presuda Suda od 11. studenoga 2014., Dano ([C-333/13](#)), vidjeti također [CP br. 146/14](#).

³ Ta su davanja definirana Uredbom (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, str. 1. i ispravak SL 2004., L 200, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 160.), kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 1244/2010 od 9. prosinca 2010. (SL L 338, str. 35.). U odnosu na Njemačku u uredbi su osobito navedena davanja za pokrivanje osnovnih troškova života u okviru temeljne skrbi za tražitelje zaposlenja. Savezni sud za socijalne sporove kvalificirao je predmetna davanja kao „Posebna nedoprinosna novčana davanja“.

⁴ U smislu Direktive „građanin Unije“ (Direktiva 2004/38/CE).

⁵ To je načelo zajamčeno ugovorima Unije i uređeno u članku 4. Uredbe br. 883/2004 i u članku 24. Direktive 2004/38.

Sud utvrđuje da je cilj predmetnih davanja osigurati podmirivanje osnovnih životnih potreba osoba koje to ne mogu učiniti same i da se radi o nedoprinosnom davanju koje se ne financira iz poreza, iako su obuhvaćene sustavom koji predviđa davanja kojih je cilj olakšati pronalazak zaposlenja. On naglašava da, kao i u predmetu Dano, ta davanja valja smatrati „socijalnom pomoći“.

U tom pogledu Sud podsjeća da građanin Unije može, što se tiče pristupa socijalnoj pomoći poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, zahtijevati jednako postupanje kao prema državljanima države članice domaćina samo ako je njegov boravak na području države članice domaćina u skladu s uvjetima direktive „građanin Unije“⁶.

U odnosu na tražitelje zaposlenja, poput onih u predmetom slučaju, Sud utvrđuje da postoje dvije mogućnosti za ostvarenje prava boravka:

Građanin Unije koji se okoristio pravom boravka kao radnik koji je propisno prijavljen kao **nesvojevoljno nezaposlen nakon isteka ugovora o radu na određeno vrijeme kraće od godinu dana** ili tijekom prvih dvanaest mjeseci te koji se prijavio kao **tražitelj zaposlenja** u nadležnom uredu za zapošljavanje **zadržava položaj radnika najmanje šest mjeseci**. U tom razdoblju može se pozvati na načelo jednakog postupanja i na pravo na socijalnu pomoć.

Kad je riječ o građaninu Unije **koji još nije radio u državi članici** domaćinu ili kad je **proteklo razdoblje od šest mjeseci**, osoba u potrazi za poslom ne može biti protjerana iz te države članice tako dugo dok može pružiti dokaz da i dalje traži posao i da ima stvarne izgleda za zaposlenje. Međutim, u tom slučaju **država članica domaćin može odbiti dati ikakvu socijalnu pomoć**.

Konačno, Sud je podsjetio da država, kada donosi mjeru udaljavanja ili kada utvrđuje da ta osoba predstavlja nerazuman teret za sustav socijalne pomoći tijekom razdoblja svojeg boravka, mora voditi računa o pojedinačnom položaju zainteresirane osobe⁷. Međutim, Sud naglašava da takvo **pojedinačno ispitivanje nije potrebno** u slučaju kao što je onaj o kojemu se raspravlja u glavnom postupku **s obzirom na to da se uvođenjem stupnjevanog sustava zadržavanja položaja radnika**, koji je predviđen u direktivi „građanin Unije“ (sustav koji osigurava pravo boravka i pristup socijalnoj pomoći) **vodi računa** o različitim čimbenicima koji obilježavaju **pojedinačni položaj** svakog podnositelja zahtjeva za socijalnu pomoć. Također naglašava da ocjena o tome predstavlja li priznanje prava na socijalnu pomoć „nerazuman teret“ za državu članicu valja obaviti tek kad se zbroje svi pojedinačni zahtjevi koji su bili podneseni.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke s objave presude nalaze se na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

⁶ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i [boravak] na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, str. 77.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 42.)

⁷ Presuda Suda od 19. rujna 2013., Brey (predmet [C-140/12](#)).